

het RUITERTJE

10

16 JULI 2013

JAARGANG 3

STICHTING RUITERSPOREN
DORPSWEG 53
9798 PD GARMERWOLDE

Reageren?

info@ruitersporen.nl
050-5423919

Het zomernummer van het **RUITERTJE** is - net als de zomer zelf - een maandje later verschenen dan verwacht.

Wordt het een trend? Ook de lente was te laat, en het bleef maar koud. En opnieuw door alle drukte van een nieuw huis maar weinig tijd om met de Stichting bezig te zijn. Ook dit **RUITERTJE** moest nog even wachten...

Nu lijkt de zomer dan eindelijk te zijn begonnen, en voor iedereen die nog op vakantie gaat: veel plezier!

Jaap Ruiter,
voorzitter

Deze ansichtkaart kreeg ik van mijn beppe, ergens vroeg in de jaren 60. Een prachtig tijdsbeeld. Vakantie was nog iets nieuws, en opa en oma gingen natuurlijk gewoon mee...

Inhoudsopgave

- 2 **In het kort**
- 3 **60 jaar getrouwd**
Het echtpaar Douma— Ruiter was afgelopen juni 60 jaar getrouwd!
- 4 **Foto's en nog eens foto's...**
De fotopagina's op de website nader belicht
- 5 **Ken je deze pagina?**
Ongetwijfeld zijn niet alle pagina's van de website even bekend
- 5 **Bijzondere Ruiters**
Bijzondere leden van onze bijzondere familie
- 6 **RUITER in 17 stappen, generatie 4**
We ontmoeten Jan Sijmons, onze directe stamvader uit circa 1600.
- 7 **Een wereld van turf, 3. Turfsteken**
We vervolgen de serie over de turfwinning

(DE) RUITER

In het kort

◇ Oude **-dag

Nu ik de 60 nader, ben ik vanaf 1 juni in de gelegenheid gesteld om onder aantrekkelijke voorwaarden een dag minder in de week te werken. Op de valreep kan ik nog meedoen aan deze regeling, juist voordat die wordt afgeschaft.

In het vervolg ben ik daarom elke vrijdag vrij!

Daarmee komt er tijd en gelegenheid om meer intensief met de familie(stamboom) en mijn andere hobby's bezig te zijn. Hopelijk kan ik mijn archiefonderzoek in Zwolle weer eens oppakken!

◇ Wijziging lidmaatschap

Donateurs kunnen op elk moment van het jaar een donatie doen, waarmee ze 12 maanden lang lid zijn van de Stichting. Alle lidmaatschappen hebben dus verschillende start- en einddata; dat is nogal lastig. Het is administratief veel handiger dat lidmaatschappen lopen van 1 januari t/m 31 december.

Daarom is de volgende overgangsregeling bedacht

Als je bijvoorbeeld lid bent geworden op 1 oktober 2012, loopt je lidmaatschap dus tot 30 september 2013.

Als je daarna wilt verlengen, betaal je eenmalig niet voor een nieuwe periode van 12 maanden, maar tot 31 december; in dit geval dus 3 maanden. Je hebt immers voor 2013 al 9 maanden betaald. Daarmee gaan alle lidmaatschappen keurig in de pas lopen.

Wat betekent dit praktisch

Je krijgt begin december een email van mij met de vraag of je een vervolgdonatie wilt doen voor 2014. Je betaalt dan niet het volledige donatiebedrag, maar een zodanig gedeelte, dat je lidmaatschap tot 31 december 2014 loopt. Het jaar daarop lopen alle lidmaatschappen in de pas, en krijgt iedereen in het vervolg begin december een verzoek om verlenging van het lidmaatschap voor een kalenderjaar.

Niet duidelijk?

Als je het je niet helemaal duidelijk is, mail me dan. Ik leg het je graag nog eens uit.

◇ Oproep

Ik zeg het nog maar eens een keer:

Heb je een nieuwtje dat misschien interessant is voor onze donateurs?
Het hoeven heus geen grote stukken tekst te zijn; elke bijdrage is welkom.

Stuur me een email en ik zorg ervoor dat het bericht in het volgende **RUITERTJE** wordt opgenomen!

info@ruitersporen.nl

60 jaar getrouwd

Wipkje Douma-Ruiter maakte me erop attent dat zij en haar man onlangs 60 jaar getrouwd zijn. De website "Weblog Zwolle" heeft er een artikel aan gewijd, en stond toe dat de Stichting daar vrijelijk over mag beschikken.

© Harry ten Klooster

Het echtpaar Douma-Ruiter was afgelopen dinsdag 17 juni 60 jaar getrouwd. Burgemeester Henk Jan Meijer bracht het echtpaar vrijdagmiddag een bezoek om hen persoonlijk te feliciteren in hun woning aan de Zeeltkolk. Het echtpaar kreeg het boek '80 jaar in Zwolle' cadeau.

De heer **Roelof Douma** is geboren op 1 maart 1928 als jongste in een gezin van vier jongens in Paasloo, toen gemeente Oldemarkt. Mevrouw **Wipkje Ruiter** is geboren op 4 maart 1931 als jongste van een gezin van vijf meisjes in Kuinre. Zij gingen beiden in de oorlog naar de lagere school en meneer later naar de ULO in Steenwijk. Later heeft meneer in de landbouw gewerkt en is in 1951 bij de NS gekomen en heeft daar veertig jaar gewerkt. Mevrouw hielp thuis in de huishouding en in de winkel van haar ouders. Zij hebben elkaar in 1951 leren kennen. Het was op een regiomiddag en -avond van de jongens en meisjesverenigingen.

In 1953 zijn ze getrouwd in Kuinre. Er was in die tijd woningnood en toen heeft men eerst bij de ouders van mevrouw in Kuinre gewoond. Hun oudste dochter is daar geboren. Daarna kreeg het echtpaar al gauw een woning aangeboden in Wolvega, waar de heer Douma bij de NS werkte. In Wolvega kregen ze nog een dochter en een zoon. In 1962 werd de heer Douma overgeplaatst naar Waddinxveen. Men zou daar een nieuwe woning betrekken, maar door de strenge winter lag de bouw stil en duurde het bijna een jaar voor dat ze daar als gezin konden wonen. Dat was geen prettige tijd.

© Harry ten Klooster

In 1968 verhuisde men naar Varsseveld. Daar kreeg de heer Douma een ernstig ongeluk en is zeven maanden buiten dienst geweest. In 1971 is men in Zwolle komen wonen, eerst aan de Palestrinalaan en later aan de Sombeek. Ze wonen nu 22 jaar aan de Zeeltkolk. Hun oudste dochter woont in Heeze en is getrouwd maar heeft geen kinderen. De andere twee kinderen zijn ongetrouwd en wonen alleen. De dochter in Amsterdam en de zoon in Rotterdam. Ze hebben veel gereisd met de kinderen, altijd met de trein en nadat de heer Douma ophield met werken gingen ze veel met de auto naar Oostenrijk. De heer Douma hield veel van tuinieren en ze hebben veel gewandeld en gefietst. Hun gezondheid is afgezien van de ouderdomskwaaltjes redelijk goed.

© Harry ten Klooster

© Harry ten Klooster

Foto's ..

Het onderhoud van de website vergt de nodige tijd. Voortdurend worden gegevens aangevuld en gewijzigd. Als programmeur is het natuurlijk voor mij een uitdaging om dit zo veel mogelijk te automatiseren. Om een en ander te maken kost weliswaar veel tijd, maar dat wordt al gauw terugverdiend.

Met name veel tijd kosten de foto's. Vaak worden de foto's eerst 'digitaal opgepoetst'. Krassen, vlekken en andere beschadigingen kunnen op de PC worden verwijderd. Contrast en helderheid van oude foto's moet worden opgekrikt en vaak moet de foto ook scherper worden gemaakt.

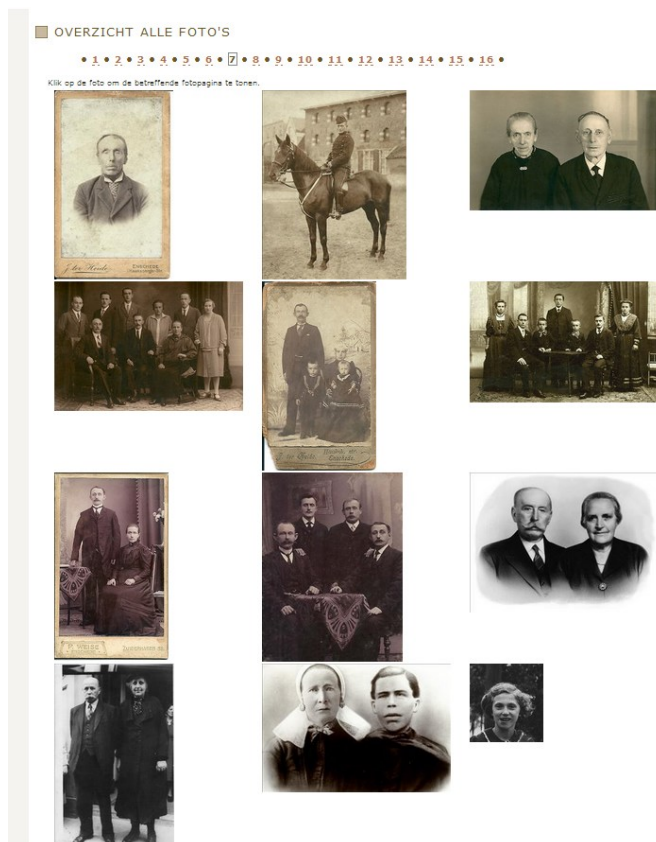
Daarna moet achterhaald worden wie er op de foto staat en waar deze persoon in de stamboom voorkomt. Dan moeten de foto's gerangschikt, op maat geknipt en moet de bijbehorende tekst worden aangemaakt. Tenslotte moet alles ondergebracht worden in diverse overzichten met de juiste 'links'.

De fotopagina's

De fotopagina's op onze website zijn ooit allemaal met de hand gemaakt; een hele klus want het zijn er meer dan 250! Dit kan nu allemaal veel handiger (ik zal u niet vermoeien met een technische uitleg), en dus ben ik al sinds dit voorjaar zo nu en dan bezig met het opnieuw opzetten van de totale fotoverzameling. Dat is weliswaar ook een flink karwei, maar gelukkig hoeft niet alles in één keer aangepast. En nog beter nieuws: ik ben al gevorderd tot tak 4.

Fotopagina's worden nu automatisch opgemaakt uit alle aanwezige foto's en begeleidende teksten van een persoon, dit alles volgens een standaard-stramien. Nieuwe foto's en bijschriften kan ik simpelweg kopiëren naar de map van de betreffende persoon.

.. en nog eens foto's ...

Een groot voordeel van de nieuwe methode is dat er nu ook automatisch overzichtspagina's gemaakt kunnen worden met kleine zgn. thumbnails foto's.

Dat is vooral handig bij het zoeken naar bekende gezichten.

Maar neem ook eens de tijd om door de pagina's te bladeren en te kijken naar al die Ruiters, jong en oud...

Kijk maar eens op:

<http://www.ruitersporen.nl/photos/showphotos.php>

Op dit moment zijn er 16 overzichtspagina's; als je op een foto klikt, ga je naar de fotopagina waarop die foto staat.

Als je op een fotopagina op een foto klikt, krijg je een (veel) groter exemplaar te zien.

Ken je deze pagina?

OVERZICHT BEZOEKERSAANTALLEN

Op deze pagina houd ik jaarlijkse overzichten van het aantal bezoekers van de website bij.

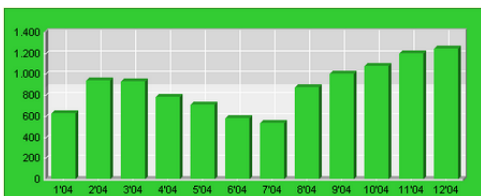
Gelukkig voor ons: vanaf het begin (2003) bezoeken elk jaar weer meer mensen de website. Deze grote aantallen duiden er op dat er van veel andere sites naar onze site gerefereerd wordt.

Kortom: de site staat volop in de belangstelling!

Overzicht bezoekersaantallen

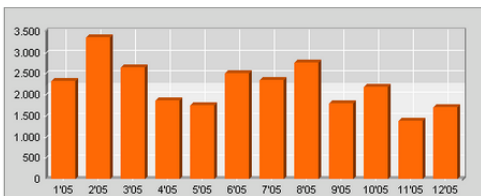
Sinds 2003 is deze website 'in de lucht'. Het bijhouden van de bezoekersaantallen gebeurde tot januari 2007 op een andere manier, waardoor die getallen moeilijk te vergelijken zijn met de huidige. Voor de algemene beeldvorming heb ik ze toch maar meegenomen naar deze nieuwe plek op www.ruitersporen.nl. De algehele trend is in ieder geval duidelijk: het bezoek aan deze website neemt voortdurend toe!

2004

Het aantal pageviews loopt na de zomervakantie gestaag op. Het gemiddelde over 2004 komt uit op bijna **900 per maand**

2005

Het gemiddelde over 2005 is **2219 per maand**, meer dan tweemaal zo veel als vorig jaar.

Onze website is zeer omvangrijk. De meesten zullen de stamboom wel kennen, de verhalen en de foto's.

Maar het is mogelijk dat er sommige pagina's onopgemerkt blijven, simpelweg omdat ze wat verstopt zijn.

Daarom zal vanaf nu in elk RUITERTJE aandacht geschonken worden aan een wellicht onbekende pagina van de website!

Opvallend is dat gedurende de zomermaanden de bezoekersaantallen duidelijk afnemen om daarna weer op te lopen.

In het afgelopen jaar 2012 bezochten **329 MENSEN PER DAG** onze WEBSITE. In de afgelopen maanden is dat zelfs opgelopen tot 436!

Dat zijn toch wel cijfers om trots op te zijn!

De pagina in zijn geheel vind je hier:

<http://www.ruitersporen.nl/overige/overige.php?page=17&left=4>

Bijzondere Ruiters

In 1906 vertrokken Roelof Rooter en Lammechien Bosscher met drie kleine kinderen vanuit Vroomshoop naar Grand Rapids.

Links zien we de foto die aan de vooravond van hun vertrek is gemaakt. Helemaal rechts staat Niesje (Nellie), die later met John Baas zou trouwen.

Nellie en John kregen vijf kinderen, maar met de derde is iets heel bijzonders aan de hand. Hij werd drie dagen na het overlijden van zijn grootvader geboren en kreeg de naam "**Ralph Rooter Baas**".

Hier werd grootvader Roelof op wel heel bijzondere wijze vernoemd, met naam én achternaam! Een indrukwekkend eerbetoon!

Wie zal ontkennen dat we een bijzondere familie zijn? Alleen al het feit dat het ónze familie is, maakt het al speciaal. Maar sommige Ruiters zijn extra bijzonder!

RUITER in 17 stappen:

Generatie 4

Bij deze stap ontmoeten we ene **Jan Sijmons**, onze directe voorvader. Hij wordt genoemd in 1645 bij het huwelijk van zijn zoon Sijmon Jans (uit Muggenbeet) met Ydtjen DOUWES, dochter van Douwe ISKES uit "Zergeest in Vrieslant", hij is dan al overleden. We nemen aan dat Jan ongeveer in 1595 is geboren.

Al kennen dan niet de naam van Jan Sijmons' vrouw, we menen dat er vijf zonen uit hun huwelijk zijn geboren:

- **Claes** JANSEN, geboren circa 1620.
- **Coop** JANSEN, geboren circa 1620.
- **Marten** JANSEN, schoolmeester in Muggenbeet, geboren circa 1620, overleden voor 1665.
- **Sijmon** JANSEN, geboren circa 1620.
- **Jan** Jans RUIJTER, geboren circa 1625, overleden circa 1681. Dit is onze directe voorvader.

Het is niet veel, maar dat is alles wat we weten over Jan.

De vierde generatie bestaat naast Jan Sijmons ook nog uit de zonen van zijn oudoom Jan Franzen:

- **Claes** JANS
- **Jan** JANS
- **Volcken** JANS
- **Frans** JANS, de kleermaker, staat aan het hoofd van de familie Roossien/Huisman/Meester.
- **Wijcher** Jans RUIJTER, staat aan het hoofd van de familie Backer/Zootjes/De Boer.

En we kennen nog de twee zonen van Jan Sijmons oom, Jan Jans:

- **Jan** JANS
- **Albert** Jans RUIJTER, staat aan het hoofd van de Blokzijliger Ruitertak.

We zien (gelukkig) dat in elk gezin er tenminste één is die we kennen met de achternaam RUIJTER!

Van de vijf zonen die Jan Sijmon heeft gekregen, is Jan Jans RUIJTER voor ons van speciale betekenis. Hij is immers onze directe voorvader. We zullen hem verder ontmoeten bij de vijfde stap.

Overigens is het interessant om je af te vragen waarom deze zoon Jan heette. Bij de vernoemingsregels was het gebruikelijk dat wanneer de vader tijdens de zwangerschap was overleden, het kind diens naam kreeg. We zagen dit hierboven bij de vader van Ydtjen Douwes. Dus: **was Jan Sijmons al voor 1625 overleden?**

Zoals al eerder opgemerkt zijn bij de meest recente reconstructie van de stamboom een paar wijzigingen doorgevoerd. De eerste drie stappen zijn misschien niet helemaal de juiste geweest... Eigenlijk is dat ook geen wonder; er zijn simpelweg te weinig aanknopingspunten. Wel veel namen, maar geen duidelijk verband. Deze aarzelende stappen hebben ons nu wel bij de vierde generatie gebracht, en daarmee komen we op meer bekend terrein...

Onder "Zergeest in Vrieslant" moeten we het dorp Tjerkgaast (bij Sloten) verstaan. In het doopboek aldaar vinden we Ydtjen's doop op 1 april 1621 (als Idtske Douwes, dochter van Douwe Eeskis). Haar moeder wordt niet genoemd. Als in 1622 in dezelfde kerk een Douwe wordt gedoopt, waarbij de moeder Popk Douwis aangeeft dat de vader is overleden, mogen we dus aannemen dat deze Popk Douwes ook de moeder is van Ydtjen.

EEN WERELD VAN TURF

3. Turfstekken

Door inklinking van de veengronden waren deze in de loop der eeuwen enorm gedaald. Een groot gedeelte ervan werd zó nat, dat geen bruikbare landbouwgronden overbleven. Het gebied werd verlaten en er werden dijken omheen gelegd om het water tegen te houden. Deze binnendijken vinden we nog op grote schaal in Friesland en Groningen.

Voor eigen gebruik was altijd al turf gestoken, want turf was een compacte brandstof die beter brandde dan hout en ook ruim voorradig was.

Toen vooral na de middeleeuwen de steden en industrieën zich gingen ontwikkelen was er meer brandstof nodig en werd de turfwinning op grote schaal aangepakt. Het eerst gingen de hoge hoogveengebieden op de schop. Deze waren immers gemakkelijk te ontwateren en dan kon de turf gewoon uit de grond geschept worden. Men ontdekte dat je door het aanleggen van een polder met droogmolens het waterpeil nog lager kon maken, zodat je nog dieper kon steken.

Maar de honger naar brandstof in de Hollandse steden was niet te stillen en al spoedig kwamen ook de verdrinken hoogveengebieden in beeld, de hooilanden die we (foutief) als laagveengebieden aanduiden. Ook hier was het mogelijk om turf te winnen, maar daarvoor was wel een andere aanpak nodig. Het waterpeil stond in deze gebieden zo hoog, dat als de bovenste laag bonkaarde van het veen verwijderd was, je al bijna in het water kwam.

HET SLAGTURVEN

Bij het slagturven wordt gebruik gemaakt van de baggerbeugel. Een lange stok met aan de onderkant een ijzeren ring waaraan een net is bevestigd.

Met deze baggerbeugel kon het veen (de klijn) tot op de zandlaag van onder het water omhooggehaald worden.

Deze wijze van turf winnen had grote gevolgen voor het landschap; land maakte plaats voor water. Het grondgebied werd voor eigenaar en overheid (belastingen) totaal waardeloos. Zelfs het droge land aan de oever liep het gevaar door afschuiving of

Vele generaties (De) Ruiter hielden zich bezig met de turfwinning. Het leverde vaak niet meer dan een schamel bestaan op; de verdiensten waren in het algemeen laag en het werk was erg zwaar.

afslag in de diepte te verdwijnen. De plassen werden hierdoor alsmaar groter, en de veenplassen en meren die we in zuidelijk Holland, Utrecht en natuurlijk in de kop van Overijssel en Friesland vinden zijn hiervan nog de stille getuigen.

Van hoger hand werd geprobeerd door regelgeving hier paal en perk aan te stellen. De moeizaam tot stand gekomen regels werden niet of nauwelijks nageleefd. De verdiensten waren simpelweg te groot.

Behalve de baggerbeugel werd ook wel met de graverschop veen gegraven. Deze schop had een lange steel van ongeveer 2 meter, en er werden steeds spitten van 30 cm diep gespit. Zo kon in een drietal opeenvolgende spitten de klijn tot ongeveer 1 meter weggehaald worden. Hele goede spitters konden 5 spitten diep graven. Het blad was een beetje hol, zodat de klijn zich vastzoog aan het blad. Het spitten moest puur op het gevoel gedaan worden, want het water was totaal ondoorzichtig. En de volle schop moest met een bepaalde zwaai uit het water gehaald worden om te voorkomen dat de klijn van het blad terug in het water afschoof.

In de literatuur heb ik niet kunnen ontdekken, wanneer men de baggerbeugel, en wanneer de graversschop gebruikte. Was het afhankelijk van de klijn, de dikte van de klijnlaag of simpelweg een kwestie van voorkeur?

Zeker is dat met de baggerbeugel dieper kon worden gegraven. Wellicht dat met de graversschop wat sneller gewerkt kon worden?

Oproep

- Laat ons weten wat je van de nieuwsbrief vindt. Alle opmerkingen, suggesties en aanvullingen zijn welkom. Heb je ideeën voor verbeteringen, valt je iets op, mis je iets, is er iets onduidelijk, laat het ons weten! info@ruitersporen.nl
- Heb je een vraag voor ons, of voor iemand anders in de familie, of weet je het antwoord op een eerder gestelde vraag, reageer! info@ruitersporen.nl
- Heb je materiaal voor de volgende nieuwsbrief, een weetje, een foto, een verhaaltje, neem contact met ons op! info@ruitersporen.nl

Als je deze nieuwsbrief op je printer afdrukt, kun je hem ook laten lezen aan familieleden zonder internet.

